

Obsah

Předmluva	6
1. Účast Európskej únie v oblasti riešenia problematiky celoživotného vzdelávania a uplatnenia sa osôb so špecifickými potrebami	7
1.1 Základné východiská celoživotného vzdelávania v kontexte Európskej únie	7
1.1.1 História problematiky celoživotného vzdelávania v Európe	8
1.1.2 Pojem celoživotné vzdelávanie	9
1.1.3 Proces celoživotného vzdelávania	10
1.1.3.1 Témy procesu celoživotného vzdelávania	10
1.1.3.2 Kľúčové schopnosti v oblasti celoživotného vzdelávania	11
1.1.4 Európsky kvalifikačný rámec pre celoživotné vzdelávanie (EQF)	11
1.2 Situácia žien so zdravotným postihnutím v Európskej únii z aspektu vzdelávania sa a uplatnenia	12
1.3 Uplatnenie osôb so špecifickými potrebami v Európskej únii	13
1.3.1 Iniciatíva Európskeho parlamentu ku situácii osôb so zdravotným postihnutím v Európskej únii	14
1.3.2 Pilotný program sťaží pre ľudí so zdravotným postihnutím	14
1.3.3 Program EU pre zamestnanosť a sociálnu solidaritu na obdobie 2007–2013	14
1.3.4 Európsky rok (2007) rovnakých príležitostí – na ceste k spravodlivej spoločnosti	15
2. Spolková republika Nemecko a její přístupy ke vzdělávání dospělých osob se specifickými potřebami	17
2.1 Možnosti studia speciální pedagogiky ve Spolkové republice Nemecko	17
2.1.1 Univerzita Potsdam	18
2.1.2 Univerzita Duisburg Essen (Essensko)	18
2.1.3 Univerzita Bremen (Brémy)	18
2.1.4 Univerzita Leipzig (Lipsko)	18
2.1.5 Univerzita Würzburg	18
2.2 Státní opatření pro podporu zaměstnanosti osob se specifickými potřebami	19
2.2.1 Pracovní asistence	19
2.2.2 Odborné služby pro oblast integrace	19
2.3 Podpora zaměstnání a rekvalifikace osob se specifickými potřebami	20
2.3.1 Vzdělávání dospělých osob se zrakovým postižením	23
2.3.2 Vzdělávání dospělých osob s mentálním postižením	24
2.3.3 Vzdělávání dospělých osob se sluchovým a tělesným postižením	25
3. Starostlivosť o osoby so špecifickými potrebami z pohľadu edukácie dospelých v Rakúsku	27
3.1 Rakúske školstvo	27
3.2 Vzdelávací systém	27
3.2.1 Celoživotné vzdelávanie	27
3.2.2 Vzdelávanie dospelých	29
3.2.3 Programy druhej šance	30

3.3	Poradenské služby pre dospelých so špecifickými potrebami	31
3.3.1	Kariérne poradenstvo	31
3.3.1.1	Kariérne poradenstvo v oblasti vzdelávania dospelých	32
3.3.1.2	Kariérne poradenstvo v oblasti trhu práce	34
3.3.1.3	Sociálni partneri	34
3.3.1.4	Zvláštni poskytovatelia služieb poradenstva	34
3.3.1.5	Kariérne poradenstvo vykonávané súkromným sektorom	35
3.4	Medzinárodná a európska dimenzia vzdelávania	35
4.	Vzdelávaní osob se špecifickými potrebami v Irské republike se zaměřením na dospelou populaci	37
4.1	Nárys vzdelávacieho systému v Irské republike	37
4.2	Vzdelávaní žáků a studentů se špecifickými vzdelávacími potrebami	38
4.3	Profesní vzdelávaní a příprava	39
4.4	Třetí stupeň vzdelávaní - univerzitní vzdelání	40
4.5	Další formy vyššího vzdelávaní	41
4.6	Koncepce celoživotního vzdelávaní v Irsku	41
4.6.1	Cile celoživotního vzdelávaní	41
4.7	Vzdelávaní dospelých a ďalší vzdelávaní	42
4.7.1	Některé vybrané programy vzdelávaní dospelých	42
4.7.1.1	Kurzy post-leaving certificate	42
4.7.1.2	Back to Education Initiative (BTEI)	43
4.7.1.3	Back to Education Allowance Scheme (BEAS)	43
4.7.1.4	Back to Work Allowance Scheme	43
4.7.1.5	Programy „druhé šance“ a ďalší možnosti výcviku	43
4.7.1.6	Vocational Training Opportunities Scheme VTOS - Program príležitostí k profesní přípravě	43
4.7.2	Další programy vzdelávaní dospelých	43
4.7.3	Institute participující na vzdelávaní dospelých v Irsku	43
4.8	Vzdelávaní dospelých se špecifickými potrebami	44
4.8.1	National Learning Network	45
4.8.2	Association for Higher Education Access and Disability - AHEAD	45
4.8.3	Podpůrná služba pro osoby s postižením	46
4.8.4	Institute a organizace participující v oblasti podpory vzdelávaní osob se špecifickými potrebami	46
4.9	Zaměstnávání	46
4.9.1	Pracovní uplatnění osob se špecifickými potrebami a podporované zaměstnávání	47
5.	Přístup ke vzdelávaní dospelých osob se špecifickými potrebami ve Spojeném království Velké Británie a severního Irsku	49
5.1	Právo na vzdelání	49
5.1.1	Zákon z roku 1995 o diskriminaci postižených	49
5.1.2	Zákon o diskriminaci postižených z roku 2005	49
5.1.3	Komise pro rovnoprávnost lidská práva	50
5.2	Studium a školné	50

5.2.1	Půjčky	50
5.2.2	Stipendia a odměny	50
5.2.3	Speciální pomoc.....	50
5.2.4	Finanční pomoc pro studenty s postižením	50
5.2.5	Zvláštní finanční pomocpro studenty s postižením	51
5.3	Výběr vhodné univerzity či VOŠ.....	51
5.3.1	Prohlášení o podpoře SVP	51
5.3.2	Poradce pro SVP a koordinátor podpory studentů s postižením	51
5.3.3	Podpora během studia.....	51
5.4	Materiálně-technické zázemí vzdělávacích institucí	52
5.4.1	Pomoc státu	52
5.4.2	Pomoc charity	53
5.5	Vzdělanost versus zaměstnanost	53
5.6	Vzdělávání ve zralém věku	53
5.6.1	Náklady na studium.....	53
5.6.2	Kvalifikace a kurzypro osoby starší 50 let	54
5.6.3	Možnosti dalšího vzdělávání.....	55
6.	Přístupy k dospělým osobám se specifickými potřebami v Polsku	59
6.1	Vzdělávání dospělých osob s postižením	59
6.2	Odborné poradenství, kvalifikace a školení osob s postižením.....	60
6.3	Odborný výcvik pro osoby s postižením (odborné školení o povolání)	60
6.4	Zaměstnávání osob s postižením.....	60
6.5	Zaměstnávání v běžném pracovním prostředí	61
6.6	Chráněné zaměstnávání	61
6.7	Práce vykonávaná doma a mimo domova	61
6.8	Sociální služby	62
6.9	Sociální rehabilitace.....	62
6.10	Poradenství.....	62
6.11	Organizace osob s postižením	62
6.12	Oblast informací.....	63
7.	Vzdělávání dospělých osob se specifickými potřebami ve Finsku	65
7.1	Vymezení základních pojmů, legislativní zajištění	65
7.2	Formální vzdělávání dospělých	66
7.3	Neformální vzdělávání dospělých	68
7.4	Vzdělávání skupin se speciálními potřebami.....	69
7.5	Administrativa a evaluace vzdělávání dospělých	70
7.6	Informální vzdělávání dospělých - Rozvoj informované společnosti	71
7.7	Podpora a motivace dospělých studentů ke vzdělávání.....	73
7.8	Příprava na výkon povolání pedagoga či facilitátora dospělých studentů.....	73
7.9	Zaměstnanost	74

7.10	Sociální exkluze.....	74
7.11	Změny ve společnosti, změny ve vzdělávání	75
7.12	Konkrétní cíle a postupy pro blízkou budoucnost – do roku 2010.....	75
8.	Integrovaná formácia dospelých zdravotne postihnutých v Taliansku	79
8.1	Stručne o krajine	79
8.1.1	Talianske školstvo.....	79
8.2	Edukácia dospelých.....	79
8.2.1	Edukácia handicapovaných dospelých	80
8.2.2	Edukácia dospelých v Taliansku.....	80
8.2.3	Edukácia handicapovaných dospelých v Taliansku.....	80
8.2.4	Celoživotné vzdelávanie.....	80
8.3	Talianska integratívna formácia handicapovaných postihnutých.....	81
8.3.1	Pojem integrácie.....	81
8.3.2	Integrácia v Talianskej Bologni, časti Zola Predosa	82
8.3.3	Talianske pomocné centrá.....	83
8.3.4	Súkromné organizácie	83
8.4	Potreba spolupráce.....	83
8.4.1	Regionálny zákon o práci a o postihnutých.....	84
8.5	Sociálna integrácia handicapovaných dospelých v Talianskych štatistikách	84
8.6	Príklady zo života	85
8.6.1	Fabrizio – člen asociácie	85
8.6.2	Poznatky od talianskych odborníkov	86
8.7	Záver	86
9.	Problematika celoživotného vzdelávání osob se zdravotním postižením v Nizozemském království	89
9.1	Krátké zastavení nad minulostí	89
9.2	Legislativní opatření.....	89
9.3	Odborné vzdělávání a vzdělávání dospelých.....	90
9.3.1	Systém odborného vzdělávání	91
9.3.2	Systém vzdělávání dospelých.....	91
9.4	Současná situace z pohledu osob se zdravotním postižením	92
9.4.1	Osoby s mentálním postižením	93
9.4.2	Osoby s tělesným postižením	94
9.4.3	Osoby se zrakovým postižením	94
9.5	Organizace zajišťující vzdělávání dospelých podle typu zdravotního postižení	94
10.	Vzdelávanie a služby zvyšujúce kompetencie a konkurencieschopnosť dospelých ľudí so špecifickými potrebami na trhu práce v podmienkach Slovenskej republiky	99
10.1	Dospelí ľudia so špecifickými potrebami na trhu práce	99
10.2	Východiská systému celoživotného vzdelávania v podmienkach SR	100
10.3	Celoživotné vzdelávanie	100

10.3.1	Druhy celoživotného vzdelávania	100
10.3.2	Ciele celoživotného vzdelávania s ohľadom na potreby dospelých so špecifickými potrebami.....	101
10.3.3	Špecifické ciele CŽV týkajúce sa dospelých so špecifickými potrebami	101
10.4	Vzdelávanie dospelých so špecifickými potrebami na úrovni vysokých škôl.....	101
10.5	Ďalšie formy vzdelávania dospelých so špecifickými potrebami v rámci CŽV	102
10.5.1	Kurzy a školenia na zvyšovanie kvalifikácie v rámci ďalšieho vzdelávania a rekvalifikácie	103
10.5.2	Tréningové vzdelávanie	103
10.6	Niekoľko príkladov z praxe	103
10.7	Celoživotné poradenstvo	106
10.7.1	Charakteristika efektívneho systému celoživotného poradenstva	106
10.7.2	Špecifické ciele CŽP týkajúce sa dospelých so špecifickými potrebami	107
10.8	Legislatívny zámer zákona o celoživotnom vzdelávaní v SR	107